

รายละเอียดของรายวิชา

ชื่อสถาบันอุดมศึกษา	มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
วิทยาเขต/คณะ/ภาควิชา	คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ สาขานิติศาสตร์

หมวดที่ ๑ ข้อมูลทั่วไป

๑. รหัสและชื่อรายวิชา ๒๕๖๒๑๐๑ นิติปรัชญา Philosophy of Law
๒. จำนวนหน่วยกิต ๓ หน่วยกิต (๓-๐-๓)
๓. หลักสูตรและประเภทของรายวิชา หลักสูตรนิติศาสตรบัณฑิต สาขาวิชานิติศาสตร์
๔. อาจารย์ผู้รับผิดชอบรายวิชา อาจารย์อัศจร แม๊ะบ้าน
๕. ภาคการศึกษา / ชั้นปีที่เรียน ภาคการศึกษาที่ ๒ / ชั้นปีที่ ๒
๖. รายวิชาที่ต้องเรียนมาก่อน (pre-requisite) (ถ้ามี) ไม่มี
๗. รายวิชาที่ต้องเรียนพร้อมกัน (co-requisites) (ถ้ามี) ไม่มี
๘. สถานที่เรียน สาขานิติศาสตร์ คณะมนุษยศาสตร์และสังคมศาสตร์ มหาวิทยาลัยราชภัฏลำปาง
๙. วันที่จัดทำหรือปรับปรุงรายละเอียดของรายวิชาครั้งล่าสุด ๒๗ ตุลาคม ๒๕๕๔

หมวดที่ ๒ จุดมุ่งหมายและวัตถุประสงค์

<p>๑. จุดมุ่งหมายของรายวิชา   เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชานิติปรัชญา</p>
<p>๒. วัตถุประสงค์ในการพัฒนา/ปรับปรุงรายวิชา   เพื่อให้ นักศึกษามีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับวิชานิติปรัชญา อันเป็นทฤษฎีในทางกฎหมายซึ่งควรใช้ความเข้าใจผ่านการอธิบายอย่างลึกซึ้ง</p>

หมวดที่ ๓ ลักษณะและการดำเนินการ

<p>๑. คำอธิบายรายวิชา วิวฒนาการแนวคิดปรัชญาทางกฎหมายของสำนักความคิดต่างๆ ตั้งแต่อดีตจนถึงปัจจุบัน รวมถึงปัญหาการใช้กฎหมาย ความขัดแย้งระหว่างกฎหมายกับศีลธรรมหรือความยุติธรรม หลักนิติธรรมระหว่างกฎหมายกับอำนาจรัฐ กฎหมายกับการสร้างความเป็นธรรมในสังคม การเคารพกฎหมายและปัญหาการต่อต้านหรือฝ่าฝืนกฎหมาย</p>											
<p>๒. จำนวนชั่วโมงที่ใช้ต่อภาคการศึกษา</p> <table border="1"> <thead> <tr> <th>บรรยาย</th> <th>สอนเสริม</th> <th>การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน</th> <th>การศึกษาด้วยตนเอง</th> </tr> </thead> <tbody> <tr> <td>บรรยาย ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา</td> <td>ตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะรายหรือเฉพาะกลุ่ม</td> <td>ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม</td> <td>การศึกษาด้วยตนเอง ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์</td> </tr> </tbody> </table>				บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง	บรรยาย ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	ตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะรายหรือเฉพาะกลุ่ม	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์
บรรยาย	สอนเสริม	การฝึกปฏิบัติ/งานภาคสนาม/การฝึกงาน	การศึกษาด้วยตนเอง								
บรรยาย ๔๕ ชั่วโมงต่อภาคการศึกษา	ตามความต้องการของนักศึกษาเฉพาะรายหรือเฉพาะกลุ่ม	ไม่มีการฝึกปฏิบัติงานภาคสนาม	การศึกษาด้วยตนเอง ๓ ชั่วโมงต่อสัปดาห์								
<p>๓. จำนวนชั่วโมงต่อสัปดาห์ที่อาจารย์ให้คำปรึกษาและแนะนำทางวิชาการแก่นักศึกษาเป็นรายบุคคล</p> <ul style="list-style-type: none"> - อาจารย์ประจำรายวิชาประกาศให้คำปรึกษาในช่วงของการเรียนการสอนของสาขานิติศาสตร์ - อาจารย์ประจำรายวิชาให้คำปรึกษาเป็นรายบุคคล หรือ รายกลุ่มตามความต้องการ ๑ ชั่วโมงต่อสัปดาห์ 											

หมวดที่ ๔ การพัฒนาผลการเรียนรู้ของนักศึกษา

๑. คุณธรรม จริยธรรม

๑.๑ คุณธรรม จริยธรรมที่ต้องพัฒนา

พัฒนาผู้เรียนให้มีความรับผิดชอบ มีระเบียบวินัย มีความซื่อสัตย์สุจริต มีจรรยาบรรณ เคารพในสิทธิของผู้อื่น ดังนี้

- ตระหนักในคุณค่าของคุณธรรม จริยธรรม ซื่อสัตย์
- มีวินัย ตรงต่อเวลา และมีความรับผิดชอบต่องานที่ได้รับมอบหมาย
- เคารพสิทธิและรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น เคารพศักดิ์ศรีของความเป็นมนุษย์
- ตระหนักถึงความสำคัญของกฎหมายในการดำรงความยุติธรรมให้กับสังคม

๑.๒ วิธีการสอนที่จะใช้พัฒนาการเรียนรู้

- บรรยายพร้อมยกตัวอย่างประกอบกรณีศึกษาเกี่ยวกับประเด็นทางจริยธรรมที่เกี่ยวข้องกับการไม่เคารพกฎหมาย

- กำหนดให้นักศึกษาหาตัวอย่างที่เกี่ยวข้องประเด็นทางจริยธรรม
- อภิปรายกลุ่ม

๑.๓ วิธีการประเมินผล

- พฤติกรรมการเข้าเรียน และส่งงานที่ได้รับมอบหมายตามขอบเขตที่ให้และตรงเวลา
- ประเมินผลการนำเสนอรายงานที่มอบหมาย
- มีการอ้างอิงเอกสารที่ได้นำมาทำรายงาน

๒. ความรู้

๒.๑ ความรู้ที่จะได้รับ

มีความรู้ความเข้าใจเกี่ยวกับทฤษฎีว่าด้วยความหมายของกฎหมาย กำเนิดของกฎหมาย ประเภทของกฎหมาย เจตนารมณ์ของกฎหมาย และเรื่องราวต่าง ๆ อันแทรกอยู่ในระบบกฎหมาย

๒.๒ วิธีการสอน

บรรยายโดยยกตัวอย่างประกอบ อภิปราย การทำงานกลุ่ม การนำเสนอรายงาน การวิเคราะห์กรณีศึกษา และมอบหมายให้ค้นคว้าหาบทความ ข้อมูลที่เกี่ยวข้อง โดยนำมาสรุปและนำเสนอการศึกษา

๒.๓ วิธีการประเมินผล

- สอบปลายภาค ด้วยข้อสอบที่เน้นการวัดหลักการและทฤษฎี

<p>๓. ทักษะทางปัญญา</p> <p>๓.๑ ทักษะทางปัญญาที่ต้องพัฒนา พัฒนาทักษะในการคิดอย่างมีความเชื่อมโยงเป็นระบบ มีการคิดเชิงวิเคราะห์ และมีการคิดอย่างเป็นองค์รวม</p> <p>๓.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอนโดยการแสดงตัวอย่างโครงสร้างของกฎหมาย - อภิปรายกลุ่ม <p>๓.๓ วิธีการประเมินผลทักษะทางปัญญาของนักศึกษา</p> <ul style="list-style-type: none"> - สอบปลายภาค โดยเน้นข้อสอบที่มีการวิเคราะห์ความเชื่อมโยงของกฎหมาย เน้นถึงโครงสร้างของกฎหมายที่เกี่ยวข้อง และการนำกฎหมายไปแก้ปัญหา
<p>๔. ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบ</p> <p>๔.๑ ทักษะความสัมพันธ์ระหว่างบุคคลและความรับผิดชอบที่ต้องการพัฒนา</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสร้างความสัมพันธ์ระหว่างผู้เรียนด้วยกัน - พัฒนาการเรียนรู้ด้วยตนเอง และ มีความรับผิดชอบในงานที่มอบหมายให้ครบถ้วนตามกำหนดเวลา <p>๔.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายให้ทำงานเป็นกลุ่ม หรือ ทำงานเป็นคู่โดยช่วยกันวิเคราะห์ศึกษาเรื่องของผู้เรียนด้วยกัน - การนำเสนอรายงาน <p>๔.๓ วิธีการประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - รายงานที่นำเสนอ พฤติกรรมการทำงานเป็นทีม - รายงานการศึกษาด้วยตนเอง
<p>๕. ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศ</p> <p>๕.๑ ทักษะการวิเคราะห์เชิงตัวเลข การสื่อสาร และการใช้เทคโนโลยีสารสนเทศที่ต้องพัฒนา</p> <p>ชั้นเรียน</p> <ul style="list-style-type: none"> - พัฒนาทักษะในการสื่อสารทั้งการพูด การฟัง การแปล การเขียน โดยการทำรายงาน และนำเสนอในชั้นเรียน - พัฒนาทักษะในการวิเคราะห์ข้อมูลจากกรณีศึกษา - พัฒนาทักษะในการสืบค้นข้อมูลทางอินเทอร์เน็ต - ทักษะการนำเสนอรายงานโดยใช้รูปแบบ และเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๒ วิธีการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - มอบหมายให้ศึกษาค้นคว้าข้อมูลต่างๆ ผ่านทางอินเทอร์เน็ต จากทาง website ต่างๆ - นำเสนอโดยใช้รูปแบบและเทคโนโลยีที่เหมาะสม <p>๕.๓ วิธีการประเมิน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การอ้างอิงแหล่งข้อมูล, website สำหรับการค้นหาข้อมูล - การจัดทำรายงาน และ นำเสนอด้วยสื่อเทคโนโลยี

หมวดที่ ๕ แผนการสอนและการประเมินผล

๑. แผนการสอน				
ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน* (ชั่วโมง)	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑	<p>แนะนำการเรียนการสอน วัตถุประสงค์ของการเรียนและหลักการวัดการประเมินผล บทนำความรู้เบื้องต้นเกี่ยวกับวิชานิติปรัชญา</p> <ul style="list-style-type: none"> - ความหมายของวิชานิติปรัชญา - ขอบเขตของวิชานิติ - เป้าหมายของวิชานิติปรัชญา 	๓	บรรยาย ใช้สื่อการสอนคือ power point,	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๒	<p>ทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย (Legal Positivism)</p> <ul style="list-style-type: none"> - การก่อตัวและบทบาทความสำคัญ - ขอบเขตและความหมายโดยทั่วไปของปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย - แบบฉบับสองแบบของทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย - ภูมิหลังทางประวัติศาสตร์ของทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย - ปรัชญาเมธีผู้ให้กำเนิดทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย - ข้อวิจารณ์ทฤษฎีปฏิฐานนิยมทางกฎหมาย 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ(เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ข่าว คำพิพากษาของศาล) ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ใช้สื่อการสอนคือ power point,	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน* (ชั่วโมง)	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
๓	ทฤษฎีกฎหมายบริสุทธิ์ <ul style="list-style-type: none"> - ประวัติและความคิดพื้นฐานของเคลเซน - ทฤษฎีกฎหมายบริสุทธิ์ - ข้อวิจารณ์ทฤษฎีกฎหมายบริสุทธิ์ของเคลเซน 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ(เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ชาว คำพิพากษาของศาล) ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ใช้สื่อการสอนคือ power point,	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๔	ปฏิธานนิยมทางกฎหมายตามแนวคิดของฮาร์ท (Hans Kelsen) <ul style="list-style-type: none"> - ความเบื้องต้น - ว่าด้วยฮาร์ท - กฎหมายในฐานะเป็นระบบแห่งกฎเกณฑ์ - กฎปฐมภูมิ - กฎทุติยภูมิ - ข้อวิจารณ์แนวความคิดเกี่ยวกับกฎหมายของฮาร์ท 	๓	บรรยาย ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ใช้สื่อการสอนคือ power point,	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๕	ปฏิธานนิยมทางกฎหมาย <ul style="list-style-type: none"> - การปฏิวัติรัฐประหาร - ปัญหาสืบเนื่องทางปรัชญากฎหมาย 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ(เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ชาว คำพิพากษาของศาล) ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ใช้สื่อการสอนคือ power point, รัฐธรรมนูญ	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน* (ชั่วโมง)	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
๖	ปรัชญากฎหมายธรรมชาติ <ul style="list-style-type: none"> - ความเริ่มต้น - ความหมายของกฎหมายธรรมชาติ - พัฒนาการทางประวัติศาสตร์ของปรัชญากฎหมายธรรมชาติ - ปรัชญากฎหมายธรรมชาติร่วมสมัย - ฟุลเลอร์ และศีลธรรมในกฎหมาย - ทฤษฎีกฎหมายธรรมชาติของฟินนิส - บทสรุปและคุณูปการของปรัชญากฎหมายธรรมชาติ 	๓	บรรยาย ให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็น ใช้สื่อการสอนคือ power point	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๗	การบังคับควบคุมศีลธรรมโดยกฎหมาย <ul style="list-style-type: none"> - ศีลธรรมและเสรีภาพของมนุษย์ - มิลล์และวิวาทะว่าด้วยเสรีภาพ - กฎหมายไทยกับศีลธรรม 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่าง ประกอบ(เหตุการณ์ที่ เกิดขึ้นในสังคม ข่าว คำ พิพากษาของศาล) ให้ นักศึกษาแสดง ความคิดเห็น ใช้สื่อการสอนคือ power point	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๘	สำนักกฎหมายประวัติศาสตร์ <ul style="list-style-type: none"> - กำเนิดและบทบาทความสำคัญ - ซาวิญญี่และการก่อตั้งสำนักกฎหมาย ประวัติศาสตร์ - คุณูปการและจุดอ่อนทางความคิดของ สำนักกฎหมายประวัติศาสตร์ 	๓	บรรยาย ให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็น ใช้สื่อ การสอนคือ power point	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๙	ลัทธิอรรถประโยชน์ <ul style="list-style-type: none"> - ทฤษฎีอรรถประโยชน์ของเบนแรม - คำอธิบายของเบนแรมเกี่ยวกับเรื่อง “ความสุข” - การปฏิรูปกฎหมายของเบนแรม - ทฤษฎีอรรถประโยชน์ของจอห์น สจีวิต มิลล์ - ข้อคิดเห็นเชิงวิจารณ์ต่อลัทธิ อรรถประโยชน์ 	๓	บรรยาย ให้นักศึกษา แสดงความคิดเห็น ใช้สื่อ การสอนคือ power point	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน* (ชั่วโมง)	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑๐	ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา <ul style="list-style-type: none"> - รากฐานการก่อตัวของทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา - รูดอล์ฟ ฟอน เยียร์ริง กับ การให้กำเนิดนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา - ลีออน ดิวกี และทฤษฎีว่าด้วยความสมานฉันท์ของสังคม - ทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยาของรอสส์โค พาวนด์ - คุณูปการของทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา - บทวิจารณ์ส่งท้ายทฤษฎีนิติศาสตร์เชิงสังคมวิทยา 		บรรยาย ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ใช้สื่อการสอนคือ power point	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๑๑	ทฤษฎีกฎหมายของมาร์กซิสต์ <ul style="list-style-type: none"> - ความคิดทางกฎหมายของมาร์กซ - บทสรุปแนวคิดของเรนเนอร์และพาชูนานิส 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ(เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ข่าว) ใช้สื่อการสอนคือ power point	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๑๒	สังคมนิยมทางกฎหมาย <ul style="list-style-type: none"> - ว่าด้วยสังคมนิยม - สังคมนิยมทางกฎหมายแบบอเมริกัน - สังคมนิยมทางกฎหมายแบบแสกนดิเนเวียน 	๓	บรรยาย ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ใช้สื่อการสอนคือ power point	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๑๓	การเคารพนับถือกฎหมาย และการตีแผ่กฎหมายของประชาชน <ul style="list-style-type: none"> - วิวาทะว่าด้วยการตีแผ่กฎหมายของประชาชน 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ(เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ข่าว คำพิพากษาของศาล) ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น อภิปรายกลุ่ม ใช้สื่อการสอนคือ power point	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน

ลำดับที่	หัวข้อ/รายละเอียด	จำนวน* (ชั่วโมง)	กิจกรรมการเรียนการสอนและสื่อที่ใช้	ผู้สอน
๑๔	บริบททางสังคมและประวัติศาสตร์ของ อุดมการณ์ “หลักนิติธรรม” <ul style="list-style-type: none"> - บทกล่าวนำ - หลักคุณค่าทั่วไปในอุดมการณ์หลักนิติธรรม - การคลี่คลายเชิงประวัติศาสตร์ของอุดมการณ์ “หลักนิติธรรม” - สิทธิมนุษยชน 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ(เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ข่าว คำพิพากษาของศาล) ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น ใช้สื่อการสอนคือ power point	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๑๕	ความยุติธรรม <ul style="list-style-type: none"> - บทกล่าวนำ การอ้างอิง ความสับสน - เหตุแวดล้อมความยุติธรรม - ตำนานสรุปการตีความหมายของคำว่า “ความยุติธรรม” - ความสัมพันธ์ระหว่างความยุติธรรมกับกฎหมาย - ความยุติธรรมตามแบบพีธีและความยุติธรรมตามเนื้อหา - ความยุติธรรมทางสังคม - ความยุติธรรมทางสังคมแบบอนุรักษนิยมและแบบก้าวหน้า - ความปิดท้าย 	๓	บรรยาย ยกตัวอย่างประกอบ(เหตุการณ์ที่เกิดขึ้นในสังคม ข่าว คำพิพากษาของศาล) ให้นักศึกษาแสดงความคิดเห็น	อาจารย์อัศจร แม่บ้าน
๑๖	สอบปลายภาค	๓		อาจารย์อัศจร แม่บ้าน

๒ แผนการประเมินผลการเรียนรู้				
กิจกรรมที่	ผลการเรียนรู้	วิธีการประเมิน	ลำดับที่ประเมิน	สัดส่วนของการประเมินผล
๑	๑-๑๕	สอบปลายภาค	๑๖	๑๐๐ %

หมวดที่ ๖ ทรัพยากรประกอบการเรียนการสอน

<p>๑. เอกสารและตำราหลัก</p> <p>นิติปรัชญา, จรัญ โฆษณานันท์, รามคำแหง, กรุงเทพฯ, พิมพ์ครั้งที่ ๑๖ พ.ศ. ๒๕๕๒.</p>
<p>๒. เอกสารและข้อมูลสำคัญ</p> <p>๑. นิติปรัชญา Philosophy of Law, ศ.ดร.ปรีดี เกษมทรัพย์, พิมพ์ครั้งที่ ๑๑, กรุงเทพฯ คณะนิติศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์, ๒๕๕๓</p> <p>๒. วิชานิติปรัชญา Rechtsphilosophie, รศ.ประเสริฐ ตัณศิริ และ ดร.สถาพร สระมาลีชัย, รามคำแหง, กรุงเทพฯ.</p>
<p>๓. เอกสารและข้อมูลแนะนำ</p> <p>เว็บไซต์ทางกฎหมาย อาทิ เช่น</p> <p>http://www.thaijustice.com</p> <p>http://www.lawyerthai.com</p> <p>http://www.lawamendment.go.th</p> <p>http://www.thethailaw.com</p> <p>http://www.lawsiam.com</p> <p>http://www.lawsociety6.org</p>

หมวดที่ ๗ การประเมินและปรับปรุงการดำเนินการของรายวิชา

<p>๑. กลยุทธ์การประเมินประสิทธิผลของรายวิชาโดยนักศึกษา</p> <p>การประเมินประสิทธิผลรายวิชานี้โดยการประเมินจากแนวความคิดและความคิดเห็นจากนักศึกษาด้วยกิจกรรม ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสนทนากลุ่มของผู้เรียน - การสังเกตการณ์จากพฤติกรรมของผู้เรียน - แบบประเมินผู้สอน
<p>๒. กลยุทธ์การประเมินการสอน</p> <ul style="list-style-type: none"> - การสังเกตการณ์ของผู้สอน - ผลการสอบ

<p>- การทวนสอบผลประเมินผลการเรียนรู้</p>
<p>๓. การปรับปรุงการสอน   หลังจากผลการประเมินในข้อ ๒ จึงมีการปรับปรุงการสอน โดยการหาข้อมูลเพิ่มเติมในการปรับปรุงการสอน รวมไปถึงการสัมมนากลุ่มย่อย</p>
<p>๔. การทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์รายวิชาของนักศึกษา   ในระหว่างกระบวนการสอนรายวิชา มีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์ในรายหัวข้อ ตามที่คาดหวังจากการเรียนรู้ในวิชา ได้จากการสอบถามนักศึกษา หรือ การสุ่มตรวจรายงานของนักศึกษา รวมถึงการพิจารณาจากผลการสอบ ซึ่งมีการทวนสอบผลสัมฤทธิ์โดยรวมในวิชาดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - การทวนสอบการให้คะแนนจากการสุ่มตรวจผลสอบของนักศึกษาจากอาจารย์ท่านอื่น หรือผู้ทรงคุณวุฒิ - การตรวจสอบโดยคณะกรรมการประจำสาขาวิชา โดยดูจากผลของการสอบ การให้คะแนนรายงาน คะแนนสอบ และ คะแนนพฤติกรรม
<p>๕. การดำเนินการทบทวนและการวางแผนปรับปรุงประสิทธิผลของรายวิชา   จากผลการประเมิน และ ทวนสอบผลสัมฤทธิ์ประสิทธิผลรายวิชา ได้มีการวางแผนปรับปรุงการสอนและรายละเอียดวิชาเพื่อให้เกิดคุณภาพมากขึ้น ดังนี้</p> <ul style="list-style-type: none"> - ปรับปรุงรายวิชาทุก ๓ ปี หรือตามข้อเสนอแนะและผลการทวนสอบมาตรฐานผลสัมฤทธิ์ตามข้อ ๔